

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 5Co/19/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3819204272
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 04. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Denis Vékony
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2021:3819204272.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Denisa Vékonyho a sudkýň JUDr. Eriky Zajacovej a JUDr. Márie Vrtochovej v spore žalobkyne L. Z., nar. X.XX.XXXX, bytom R. S., U. XXX/XXX, zastúpenej Advokátskou kanceláriou JUDr. Slávik a partneri, s.r.o., so sídlom Topoľčany, M. R. Štefánika 3, IČO 36 861 375 proti žalovanej E. M., nar. XX.X.XXXX, bytom U., H. XX, o určenie neexistencie dôvodov vydedenia, na odvolanie žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Prievidza č.k. 5C/26/2019-115 zo dňa 16. decembra 2020, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

Žalobkyňa **m á** voči žalovanej **n á r o k** na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie určil, že dôvody vydedenia žalobkyne jej otcom E. E., nar. XX.X.XXXX, naposledy bytom A. pod R., F.. J. XX/XX, ktorý zomrel dňa XX.X.XXXX, uvedené v listine o vydedení zo dňa 4.5.2009, vyhotovenej vo forme notárskej zápisnice č. N 95/2009, Nz 14172/2009, NCRza 2051/2009, NCRIs 14346/2009, notárkou JUDr. Eleonórou Kokindovou, Notársky úrad v Prievidzi, Mišíka I.2717/38A, nie sú dané /výrok I./, štátu priznal voči žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% /výrok II./ a žalobkyni priznal voči žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% /výrok III./ Na odôvodnenie tohto rozsudku uviedol, že žalobkyňa sa svojou žalobou domáhala určenia, že dôvody vydedenia žalobkyne jej otcom E. E., nar. XX.X.XXXX, naposledy bytom A. pod R., F.. J. XX/XX, ktorý zomrel XX.X.XXXX, uvedené v listine o vydedení zo dňa 4.5.2009, nie sú dané. Žalobu zdôvodnila tým, že poručiteľ ako dôvod jej vydedenia uviedol, že neprejavovala o neho opravdivý záujem, ktorý ako dcéra prejavovať mala, a neposkytla mu potrebnú pomoc v chorobe. Uviedla, že tieto dôvody vydedenia neobstoja, nakoľko nebohý otec - poručiteľ neprejavoval záujem o ňu ani jej brata a ani si neplnil svoju vyživovaciu povinnosť. Podľa žalobkyne mal vedomosť o tom, že ju s bratom ich matka rozdelila, ju - žalobkyňu dala do opatery starým rodičom a poručiteľ ako otec nemal ani najmenšiu snahu tomu zabrániť alebo inak to riešiť. Ona od prvého ročníka až do ukončenia základnej školy bývala u starých rodičov, otec si voči nej neplnil vyživovaciu povinnosť. Ona mala záujem s otcom komunikovať, určitý čas mu aj písala, ale on záujem o kontakt s ňou nemal. V roku 1980 otehotnela a keďže nebola plnoletá, potrebovala k uzavretiu manželstva súhlas oboch rodičov. Tento súhlas jej obaja rodičia na Okresnom súde v Topoľčanoch podpísali s tým, že otec bol pozvaný aj na svadbu, ale neprišiel a žalobkyňu nekontaktoval ani po tom, čo sa mu narodila prvá vnučka, hoci o tejto skutočnosti vedel.

2. Súd vykonal vo veci dokazovanie, z ktorého zistil, že poručiteľ E. E. zomrel dňa XX.X.XXXX. Dňa 4.5.2009 spísal závet a listinu o vydedení formou notárskej zápisnice na Notárskom úrade v Prievidzi, ul. Mišíka I. 2717/38A, notárkou JUDr. Eleonórou Kokindovou pod sp. zn. N 95/2009, Nz 14172/2009, NCRza 2051/2009, NCRIs 14346/2009. Z tejto notárskej zápisnice vyplýva, že poručiteľ v prípade svojej

smrti sa rozhodol zanechať nehnuteľnosti v kat. úz. A. pod R., zapísané na LV č. XXXX - byt č. X na prvom poschodí, vo vchode č. XX, v dome súp. č. XX, na CKN parc. č. XXX/XX s príslušenstvom v celosti, podiel na spoločných častiach a zariadeniach domu a na pozemku CKN parc. č. XXX/XX - zast. pl. o výmere 365 m² o veľkosti 3931/93690-in, svojej družke I. Z. a v prípade, že by sa jeho smrti nedožila, ustanovil za náhradného dediča žalovanú. Poručiteľ zároveň prehlásil, že jeho neopomenuteľnými dedičmi sú E. E., nar. v roku XXXX, a L. E., nar. v roku XXXX, ktorých adresy uviesť nevedel, nakoľko ich nevidel od roku 1967 a v tom čase žili v Českej republike. Poručiteľ svoje deti E. E. a L. E. vydedil podľa § 469 ods. 1 písm. a) a b) Občianskeho zákona, nakoľko mu neposkytli potrebnú pomoc v chorobe a trvalo o neho neprejavovali opravdivý záujem, ktorý by ako potomkovia mali prejavovať. Uviedol, že svoje deti sa rozhodol vydediť z dôvodu, že sa o neho nezaujímajú, on má vážne zdravotné problémy, v roku 1984 prekonal infarkt a v rokoch 1996 a 1998 bol operovaný na srdce. Dedičské konanie po poručiťovi je vedené pred tunajším súdom pod sp. zn. 18D/126/2018, Dnot 229/2018. Súdna komisárka JUDr. Bibiána Burianová listom zo dňa 1.7.2019 žalovanú vyzvala, aby oznámila, či so závetom a listinou o vydedení súhlasí. Žalobkyňa na túto výzvu oznámila, že so závetom a vydedením nesúhlasí, nakoľko nie je pravda, že ako dcéra neprejavovala o poručiťova záujem. Uviedla, že to bolo naopak, keď vyrastala v starostlivosti starých rodičov, skutočný záujem o svoje deti neprejavoval poručiteľ. Na základe tohto oznámenia bola žalobkyňa uznesením tunajšieho súdu zo dňa 15.8.2019 č.k. 18D/126/2018, Dnot 229/2018 odkázaná na podanie žaloby o určenie, či sú dané dôvody vydedenia podľa závetu a listiny o vydedení poručiťova spísaného dňa 4.5.2009 vo forme notárskej zápisnice pod č. N 95/2009, Nz 14172/2009 a konanie o dedičstve bolo prerušené. Z výpovede žalobkyne v konaní bolo zistené, že v roku 1969 ju s bratom rozdelili, ona bývala u starých rodičov na východnom Slovensku a jej brat zostal s matkou v U.. V súvislosti so vzťahom medzi jej rodičmi ju starí rodičia chránili. Ona ako každé dieťa chcela mať mamu aj otca a niekedy v roku 1976 dostala od svojej matky informáciu, že otec (poručiteľ) je v Ilave vo väzení. Vtedy si ona s ním písala, poručiteľ jej sľuboval, že po návrate z väzenia pôjdu spolu na výlet do Červeného Kameňa. Nič z toho sa však nestalo, otec za ňou neprišiel, keď ho prepustili z väzenia, už jej nenapísal. Ona mu ešte nejaké listy do väznice posielala, ale vrátili sa jej späť. Informácie o otcovi mala len od svojej matky, od nej sa dozvedela, že býva v Lehote pod R., kde sa v roku XXXX aj stretli. V roku 1980 potrebovala od otca súhlas s uzavretím manželstva v rámci súdneho konania a v tej súvislosti ho spolu s budúcim manželom navštívila, dovezli ho aj na súd, kde jej súhlas udelil. S budúcim manželom ho pozvali aj na svadbu, ale neprišiel. Narodenie dcéry v roku 1981 mala poručiťovi oznámiť matka žalobkyne a táto jej povedala, že reakcia poručiťova bola, že s nimi už nič nechce mať, pretože má priateľku a chce začať nový život. Žalobkyňa uviedla, že spolu s bratom a mamou potom ešte raz boli poručiťova navštíviť v Lehote pod R., ale nenašli ho a na obecnom úrade im povedali, že hoci je tam prihlásený k pobytu, mal by bývať niekde v Bratislave. Žalobkyňa od svojej matky vedela, že táto sa s poručiťom stretla ešte niekedy v roku 1998 v Prievidzi, mal mať vážnu známosť s nejakou učiteľkou, dcéru a mal sa vyjadriť, že už o nich nechce nič počuť ako o bývalej rodine. Hoci jej to bolo ľúto, toto jeho želania rešpektovala. Žalobkyňa tiež uviedla, že o zdravotných problémoch poručiťova nevedela, kontakt na neho nemala, všetky informácie o ňom mali len prostredníctvom matky, ktorá na neho do Bratislavy tiež nemala bližší kontakt. Pokiaľ by poručiteľ o pomoc požiadal, bola by mu pomoc poskytla. Z výpovede žalovanej v konaní vyplynulo, že poručiteľ žil s jej starou mamou I. Z. asi od doby, kedy matka žalovanej mala asi 14 rokov. Žalovaná vnímala spolužitie poručiťova so starou mamou ako dobré, rozumeli si, navzájom si pomáhali. Obaja žili striedavo v Bratislave a v A. pod R., kam ona chodievala počas základnej školy na prázdniny aj so sestrou. Neskôr počas štúdia na strednej škole tam chodievala v lete aj sama, potom s priateľom, ale už nie tak často. Poručiteľ spolu so starou mamou žalovanej chodievali na návštevy aj k nim. Po smrti starej mamy v čase, keď mal poručiteľ zdravotné problémy, sa o neho starali rodičia žalovanej, ale aj žalovaná. Žalovaná uviedla, že vôbec nevedela o tom, že poručiteľ má dcéru, svoje deti ani predchádzajúcu rodinu nikdy nespomínal. Svedok E. E., brat žalobkyne, uviedol, že poručiteľ ich jednoducho „hodil cez palubu“ a od nebohej matky mal vedomosť, že jej na deti neplatil ani alimenty. Poručiteľ od nich odišiel v čase, keď mal asi 4 alebo 5 rokov. Nevedel uviesť, či sa rodičia rozviedli, vedel len, že otec (poručiteľ) ich opustil, jeho so sestrou potom rozdelili, on žil s matkou a žalobkyňa u starých rodičov zo strany matky. Podľa svedka poručiteľ o nich ako o deti nemal od malička záujem. Naposledy poručiťova videl, keď sa žalobkyňa vydávala, vtedy potrebovala od poručiťova podpis, aby sa mohla vydať. Poručiteľ s ním vtedy vôbec nekomunikoval. Predtým s ním v kontakte tiež nebol, vedel len, že mal bývať v A. pod R. a raz tam za ním aj šiel, ale nenašiel ho a nikto mu nevedel povedať jeho adresu. Svedok uviedol, že o poručiťovi dostal iba informáciu, že má mať nejakú učiteľku a nejaké dieťa, ktoré vychováva, nevedel však, či to bolo jeho vlastné dieťa. O tom, že poručiteľ má nejaké zdravotné problémy, nemal informáciu a nebol informovaný ani o tom, že poručiteľ zomrel. Svedok S. Z., manžel žalobkyne, v konaní uviedol, že poručiťova videl v živote iba

dvakrát, Raz, keď potrebovali jeho súhlas s uzavretím manželstva, nakoľko žalobkyňa ešte nemala 18 rokov a vtedy za ním boli v Lehote pod R., rozprávali sa a poručiteľ so všetkým súhlasil. Druhykrát ho videl na súde v Topolčanoch, pozvali ho aj na svadbu, ale nevyjadril sa, či príde. Uviedol, že on v súvislosti s poručiteľom ako otcom žalobkyne vedel iba to, že s matkou žalobkyne sa rozviedli a bolo automatické, že každý šiel svojou cestou. Svedok uviedol, že poručiteľ už žalobkyňu nekontaktoval, žalobkyňa ho občas spomenula v tom zmysle, že by rada vedela, kde vlastne žije. Po tom, čo sa im narodila dcéra, chceli poručiteľa pozvať na krstiny, ale svedok si už nepamätal, či sa im podarilo s ním skontaktovať. Z výpovede svedka vyplynulo, že pokiaľ išlo o poručiteľa, žalobkyňa sa o ňom bavila so svojou matkou. Svedkyňa P. H., dcéra žalobkyne, vo svojej výpovedi uviedla, že oni všetci chceli poznať aj svojho dedka. Ona aj pred babkou, keď bola u nej na prázdninách, spomínala, že by ho chceli poznať, ale nedalo sa na neho zistiť ani číslo, ani jeho pobyt. Neskôr, keď už boli starší, nebol na to ani čas. Z výpovede svedkyne vyplynulo, že len z rozprávania vie, že poručiteľ od jej babky odišiel a našiel si novú rodinu. Babka jej povedala, že by mal mať nejakú priateľku, iné jej povedať nevedela. Rovnako z rozprávania mala vedomosť o tom, že žalobkyňa išla ku starým rodičom na východ, kde bývala, a o svojom otcovi mala iba tie informácie, ktoré jej povedala jej mama, teda to, že poručiteľ od nich odišiel. Svedkyňa uviedla, že ona, ale aj žalobkyňa chceli poručiteľa spoznať, ale nedalo sa s ním skontaktovať a najmä on to nechcel, čo vedela od babky. Svedkyňa poručiteľa nikdy nevidela a podľa jej vyjadrenia o jeho zdravotných problémoch nemal nikto z nich informáciu. Svedkyňa sa vyjadrila, že pokiaľ by niekto z nich vedel, že poručiteľ je chorý, ona by bola prvá, ktorá mala záujem ho spoznať a určite by mu bola pomohla. Teraz ani nevie, kde je vlastne pochovaný. Svedkyňa I. P., bývalá kolegyňa poručiteľa a priateľka I. Z., v konaní uviedla, že s poručiteľom sa zoznámila v roku 1978, keď obaja pracovali v Porobetóne. V roku 1985 prišiel poručiteľ bývať do Bratislavy, kde sa dosť často stretávali ako rodiny, poručiteľ žil s družkou, ktorá mala dcéru. Svedkyňa uviedla, že poručiteľ mal byť v A. pod R., jeho družka v Bratislave - Trnávke, kde spolu bývali, ale v lete chodievali do A. pod R.. Z výpovede svedkyne vyplynulo, že téma poručiteľových detí bola tabu, keď to prišlo do reči, nechcel sa o tom baviť, vošli mu do očí slzy a hovoril, že on si svoju povinnosť splnil. Svedkyňa z toho usudzovala, že zrejme nemal umožnené s deťmi sa stretávať a čakal, že keď budú dospelé, samé sa s ním skontaktujú. Dôvod rozvodu s manželkou svedkyňa nepoznala, uviedla len, že na jej adresu poručiteľ nepovedal pekného slova. V súvislosti so zdravotným stavom poručiteľa svedkyňa uviedla, že bol cukrovkár, mal aj veľké problémy so srdcom a asi pred 15 rokmi podstúpil operáciu srdca, po ktorej mával veľké bolesti. V tom čase žil s družkou, ktorá sa o neho starala, rovnako sa o neho starala aj jej dcéra, ktorú mal rád ako vlastnú. Informácie o tom, či poručiteľ dal svojim deťom na vedomie, že má zdravotné problémy, či mal informácie o svojich deťoch a či oni mali na neho kontakt, uviesť nevedela. Z výpovede svedkyne C. P., sestry družky poručiteľa I. Z., bolo zistené, že poručiteľ začal žiť s jej sestrou v čase, keď dcéra jej sestry mala asi 15 rokov. Uviedla, že ona žila na východnom Slovensku a oni k nim chodievali na dovolenku skoro každý rok. Vo výpovedi svedkyňa uviedla, že o svojich deťoch poručiteľ nechcel rozprávať, aké tam boli vzťahy nevedela, pretože on o tom nikdy nehovoril. Svedkyňa si myslela, že poručiteľ s deťmi chcel byť v kontakte, ale asi mu to nebolo umožnené; kto mu v tom bránil, nevedela uviesť. Svedkyňa mala vedomosť, že dcéra poručiteľa potrebovala od neho podpis, keď sa chcela vydávať, lebo bola maloletá, ale ako to dopadlo, nevedela uviesť. Po dobu, čo svedkyňa poručiteľa poznala, so svojimi deťmi nebol. V súvislosti so zdravotným stavom poručiteľa uviedla, že bol operovaný, čistili mu cievy a mal aj cukrovku. Starostlivosť mal dostatočnú, starali sa o neho sestra svedkyne a aj jej dcéra s manželom. O tom, či poručiteľ svoje deti žiadal o pomoc a či im dal vedieť o svojich zdravotných problémoch, svedkyňa nevedela. Svedkyňa F. M., sesternica žalobkyne, v konaní uviedla, že poručiteľ je jej nevlastný strýko. V kontakte s ním nebývala často, občas sa prihlásil telefonicky. Ona žije v Púchove, z rodičovského domu v M. P. sa odsťahovala ešte v roku 1976. Vedela však, že poručiteľ do M. P. občas prišiel navštíviť svojho brata - otca svedkyne a po jeho smrti aj jej matku a že tam chodieval aj s priateľkou I.. V súvislosti s deťmi poručiteľa svedkyňa uviedla, že poručiteľ posledné roky hovoril, že o neho nemajú záujem a nechce, aby po ňom dedili, že všetko nechá svojej priateľke a jej deťom, ktoré mal veľmi rád. O tom, prečo sa s deťmi nekontaktoval a či im dal vedieť o svojich zdravotných problémoch, svedkyňa nemala vedomosť, podľa nej asi nie. Z jeho rozprávania vedela, že mal cukrovku a problémy so srdcom. Rovnako z jeho podania vedela, že matka žalovanej s manželom sa ho pýtali, čo potrebuje, ako aj to, že sestry jeho priateľky ho pozývali k nim na východné Slovensko pri príležitosti nejakého jubilea. Po smrti jeho priateľky ho pravidelne na sviatky pozývala matka žalovanej s manželom. Svedok D. M., otec žalovanej, v konaní uviedol, že s poručiteľom sa spoznal v roku 1992 a v tom čase už žil v domácnosti s matkou manželky svedka. V kontakte s poručiteľom bol až do jeho smrti, mali spolu dobré vzťahy, chodievali spoločne aj na dovolenky, poručiteľ ich navštevoval a deti svedka zasa chodievali k poručiteľovi na prázdniny. V čase, keď poručiteľ aj stará matka žalovanej boli na dôchodku, žili tak, že zimu trávili v Bratislave

a v lete chodili do A. pod R.. Svedok uviedol, že poručiteľ o svojich deťoch nechcel rozprávať, keď na to prišla reč, vykrúcal sa z debaty, hovoril, že on mal záujem sa s nimi stretávať, ale mu to nebolo umožnené. Z vyjadrenia poručiteľa svedkovi vyplynulo, že komunikoval len s bývalou manželkou, ale aký bol dôvod, že nemal možnosť stretávať sa s deťmi, svedok nevedel, pretože poručiteľ im to nepovedal. Z výpovede svedka vyplynulo, že asi pred 15. rokmi poručiteľ podstúpil operáciu srdca, v tom čase sa o neho starala jeho družka spolu so svedkovou manželkou (matkou žalovanej), on ho vozil k lekárom na kontroly. Svedok uviedol, že má vedomosť o tom, že po operácii srdca poručiteľ mal kontaktovať bývalú manželku, pretože sa chcel skontaktovať s deťmi, nevedel však, ako to dopadlo. Z výpovede svedka vyplynulo, že starostlivosť o poručiteľa bola vždy riadne zabezpečená. Nevedel uviesť, či poručiteľ mal kontakt na svoje deti, v jeho telefóne a ani v jeho dokladoch takýto kontakt nenašli. Z trestných listov poručiteľa bolo zistené, že tento bol viackrát súdne trestaný, a to v roku 1961, kedy mu bol uložený podmienený trest odňatia slobody, v roku 1964 mu bol uložený nepodmienečný trest odňatia slobody v trvaní 3 mesiace, ktorý bol vykonaný dňa 23.2.1965, v roku 1967, kedy mu bol uložený podmienený trest odňatia slobody v trvaní 12 mesiacov a uložené protialkoholické liečenie. V súvislosti s týmto odsúdením sa na poručiteľa vzťahovala amnestia udelená v roku 1968. Poručiteľ bol následne odsúdený v roku 1969 na nepodmienečný trest odňatia slobody v trvaní 6 mesiacov, ktorý bol vykonaný 28.7.1970. V roku 1970 bol poručiteľ odsúdený na nepodmienečný trest odňatia slobody v trvaní 6 mesiacov a tento vykonal dňa 27.1.1971. V roku 1971 bol poručiteľovi uložený nepodmienečný trest odňatia slobody v trvaní 3 mesiacov a tento vykonal dňa 24.11.1971. V roku 1972 bol poručiteľ opäť odsúdený a bol mu uložený trest odňatia slobody v trvaní 3 roky. Následne v roku 1975 bol poručiteľovi uložený podmienený trest odňatia slobody v trvaní 18 mesiacov, ktorý bol zmenený na nepodmienečný a vykonaný dňa 15.8.1978. V roku 1976 bol poručiteľ odsúdený k nepodmienečnému trestu odňatia slobody v trvaní 1 roku a bol mu uložený ochranný dohľad 2 roky. Trest bol vykonaný 15.6.1977.

3. Uvedené zistené skutočnosti súd posúdil podľa § 469a ods. 1 a 3 Občianskeho zákonníka a dospel k záveru, že žaloba je podaná dôvodne. Uviedol, že vydedenie je jednostranný právny úkon poručiteľa, ktorým tento prejavuje svoju vôľu, aby jeho potomok ako neopomenuteľný dedič nedostal z niektorého zo zákonných dôvodov svoj dedičský podiel. V danej veci bola listina o vydedení spísaná formou notárskej zápisnice a ako dôvod pre vydedenie poručiteľ uviedol jednak neposkytnutie potrebnej pomoci v chorobe s tým, že v roku 1984 prekonal infarkt a v rokoch 1996 a 1998 bol operovaný na srdce a ako druhý dôvod pre vydedenie uviedol neprejavovanie opravdivého záujmu zo strany potomkov, ktorý by ako potomkovia prejavovať mali. Listina o vydedení teda spĺňa všetky formálne a obsahové náležitosti vyžadované zákonom. O neposkytnutie potrebnej pomoci v chorobe podľa § 469a ods. 1 písm. a) Občianskeho zákonníka ako dôvod vydedenia ide podľa súdu vtedy, ak sa poručiteľ ocitol v situácii, keď pre zdravotné či iné problémy vzniknuté v dôsledku ochorenia či veku potrebuje pomoc, alebo keď poručiteľ nie je schopný bez cudzej pomoci si sám obstaráť svoje základné životné potreby. Súčasne musí ísť o situáciu, keď o uvedené potreby poručiteľa nie je postarané ináč a potomok má reálnu možnosť poručiteľovi potrebnú pomoc poskytnúť a neposkytnutie potrebnej pomoci poručiteľovi zo strany potomka musí odporovať dobrým mravom. V danej veci bolo v preukázané, že poručiteľ mal zdravotné problémy, z vyjadrenia svedkov P., P. a M. vyplynulo, že trpel ochorením diabetes a tiež mal problémy so srdcom, v dôsledku čoho sa asi pred 15. rokmi podrobil operácii. Túto skutočnosť, t.j. operáciu srdca a následnú reoperáciu potvrdil vo výpovedi aj svedok M.. To, že poručiteľ mal problémy so srdcom, uvádzala v konaní aj žalovaná. Poručiteľ sám v listine o vydedení uvádzal prekonanie infarktu v roku 1984 a operácie srdca v rokoch 1996 a 1998. Zároveň z výpovedí uvedených svedkov vyplynulo, že poručiteľ v súvislosti s jeho zdravotnými problémami mal zabezpečenú riadnu starostlivosť zo strany jeho družky I. Z., ako aj zo strany rodičov žalovanej. V konaní v tejto súvislosti nebolo preukázané, že by poručiteľ žalobkyňu o poskytnutie pomoci požiadal. Žalobkyňa uvádzala, že s poručiteľom nemala dlhodobu žiadny kontakt, nemala o ňom žiadne informácie a nevedela ani, že má zdravotné problémy. Poručiteľ ju o pomoc nepožiadala. Rovnako aj svedok E. E. uviedol, že o poručiteľovi nemal žiadne informácie a ani kontakt na neho. To, že žalobkyňa nemala o poručiteľovi žiadne informácie a tento ju nekontaktoval a nežiadal o poskytnutie pomoci vyplynulo aj z výpovedí svedkov S. Z. a P. H.. Na základe takto zistených skutočností potom nemožno hovoriť o existencii dôvodu vydedenia podľa § 469a ods. 1 písm. a) Občianskeho zákonníka, nakoľko v čase, keď v dôsledku zdravotných problémov nebol poručiteľ schopný obstarávať si sám svoje životné potreby, bolo o tieto jeho potreby riadne postarané zo strany jeho družky, matky žalovanej a jej manžela. Na pomoc žalobkyne teda nebol odkázaný a navyše, žalobkyňa o zdravotných problémoch poručiteľa nevedela, poručiteľ ju o svojom stave neinformoval a o pomoc ju nepožiadala. Za daných okolností žalobkyňa nemala reálnu možnosť poručiteľovi pomoc poskytnúť. V súvislosti s dôvodom vydedenia podľa § 469a ods. 1 písm. b) Občianskeho zákonníka - trvalé neprejavovanie záujmu o

poručiťa zo strany žalobkyne, je podľa súdu potrebné skúmať opravdivosť záujmu dediča o poručiťa. Ak potomok trvalo neprejavuje o poručiťa záujem preto, že poručiť neprejavoval záujem o potomka, nemožno bez ďalšieho vyvodit', že by neprejavenie tohto záujmu potomkom mohlo byť dôvodom na jeho vydedenie. Pri posúdení dôvodov vydedenia podľa ustanovenia § 469a ods. 1 písm. b) Občianskeho zákonníka je potrebné zisťovať, či poručiť mal sám záujem sa s potomkom stýkať a udržiavať s ním bežné príbuzenské vzťahy. V konaní bolo z výpovede žalobkyne zistené, že jej rodičia sa rozišli asi v roku 1969. V tom čase mala žalobkyňa 5 rokov, v detstve ju vychovávali starí rodičia zo strany matky, žila s nimi na východnom Slovensku. Z výpovede žalobkyne bolo zistené, že poručiť ju počas detstva nekontaktoval, okrem obdobia, keď bol vo výkone trestu, kedy si podľa vyjadrenia žalobkyne písali. Z trestných listov poručiťa vyplýva, že tento skutočne bol opakovane vo výkone trestu odňatia slobody, najmä v období rokov 1969 až 1978, ale aj v roku 1964 - 1965. Po prepustení z výkonu trestu už poručiť žalobkyňu nekontaktoval, nevyhľadal ju, informácie o ňom občas dostávala len sprostredkovane od svojej matky. Z výpovedí žalobkyne a svedka E. E. vyplynulo, že od matky mali obaja informáciu o tom, že poručiť si voči nim neplnil ani vyživovací povinnosť. Vzhľadom na opakované odsúdenia poručiťa a výkon viacerých nepodmienečných trestov odňatia slobody je možné túto informáciu považovať za vysoko pravdepodobnú aspoň v období výkonu trestu poručiťa. Z výpovede žalobkyne, svedkov Z. a E. vyplynulo, že jediný osobný kontakt s poručiťom žalobkyňa mala v roku 1980, keď ho vyhľadala v súvislosti s udelením súhlasu s uzavretím manželstva a následne na pojednávaní na súde v tejto veci. Žalobkyňa poručiťa pozvala aj na svoju svadbu, poručiť však neprišiel. Toto tvrdenie žalobkyne bolo preukázané aj výpoveďou svedka Z.. Z vyjadrení žalobkyne, ako aj svedkov S. Z. a P. H. bolo zistené, že ani v nasledujúcom období, t.j. v dospelosti žalobkyne ju poručiť nekontaktoval. Aj svedok E. E. v konaní potvrdil, že poručiť ich ako deti opustil a ani on s ním nebol v žiadnom kontakte. V konaní tak žalobkyňa, ako aj jej brat - svedok E. zhodne uviedli, že od matky mali informáciu, že poručiť má novú rodinu, chce si budovať nový život a s nimi už nechce nič mať. Skutočnosť, že poručiť žalobkyňu ani svedka E. nikdy nekontaktoval, nevyhľadal ich, žalobkyňi neprišiel ani na jej svadbu, tejto informácii aj nasvedčuje. Z výpovedí svedkov P., P. a M. bolo preukázané, že poručiť sa o svojich deťoch nechcel rozprávať, vykrúcal sa, táto téma bola tabu. Uvedení svedkovia mali iba informáciu, že poručiť sa s deťmi chcel stretávať, ale malo mu v tom byť bránené. Svedkovia však nevedeli uviesť, kto v tom poručiťovi bránil, nepoznali ani dôvod. Rovnako svedkyňa M. vo výpovedi potvrdila, že nepozná dôvod, pre ktorý sa poručiť s deťmi nekontaktoval. Žalovaná v konaní uviedla, že ona vôbec nevedela, že poručiť má dcéru, o svojej predchádzajúcej rodine vôbec nehovoril. Správanie poručiťa, ako bolo uvádzané žalovanou a uvedenými svedkami, nasvedčuje tomu, že z jeho strany v minulosti nebol o deti záujem, nakoľko odmietal o nich hovoriť pred svojimi blízkymi a priateľmi, nikomu nevysvetlil, prečo s nimi nie je v kontakte. Súd zastáva názor, že pokiaľ by poručiť mal úprimný záujem o svoje deti a v kontakte s nimi by mu bolo bezdôvodne bránené, nebol dôvod, aby okolnosti, pre ktoré nemôže, resp. nemohol byť s deťmi, pred všetkými zatajoval. Hodnovernosť vyjadrení poručiťa spochybňuje aj to, že poručiť v listine o vydedení uvádza, že svoje deti videl naposledy v roku 1967, hoci v konaní bolo preukázané, že naposledy s nimi bol v roku 1980, keď prebiehalo konanie o udelenie povolenia uzavrieť manželstvo žalobkyne na Okresnom súde v Topoľčanoch. Ako už bolo uvedené, z výpisov z registra trestov, resp. z trestných listov poručiťa je preukázané, že v čase detstva žalobkyne a jej brata bol poručiť opakovane trestne stíhaný a odsúdený, viackrát bol vo výkone trestu odňatia slobody a bolo mu uložené aj protialkoholické liečenie. To preukazuje, že poručiť v tom čase viedol nezodpovedný spôsob života a toto sa javí ako dôvod, pre ktorý nechcel o svojej minulosti rozprávať. O neprejavenie opravdivého záujmu o poručiťa v zmysle § 469a ods. 1 písm. b) Občianskeho zákonníka nejde v prípade, ak nezáujem potomka bol v značnej miere vyvolaný samotným poručiťom (viď aj rozhodnutie NS SR sp.zn. 1Cdo 173/1996). V danej veci bolo zistené, že poručiť so žalobkyňou ani jej bratom od rozchodu s matkou žalobkyne neudržiaval kontakt (okrem korešpondencie počas výkonu trestu), nenavštívil ju, ani ju iným spôsobom nekontaktoval, nezúčastnil sa na svadbe žalobkyne, hoci na ňu bol pozvaný. Žalobkyňa mala informáciu od svojej matky, že poručiť si neželá, aby ho oni kontaktovali, nechce s nimi už nič mať, chce si budovať nový život. Žalobkyňa toto rešpektovala. Pokiaľ by aj informácia od matky žalobkyne nebola pravdivá, nemožno žalobkyňi zazlievať jej pasivitu vo vzťahu k poručiťovi, nakoľko v konaní nebolo preukázané, že by poručiť žalobkyňu akýmkoľvek spôsobom kontaktoval, a preto z jej strany nebol dôvod pochybovať o pravdivosti tvrdenia jej matky. Za takéhoto stavu potom nemožno pripisovať žalobkyňi nezáujem o poručiťa ako dôvod pre vydedenie podľa § 469a ods. 1 písm. b) Občianskeho zákonníka, nakoľko neprejavovanie záujmu o poručiťa bolo vyvolané správaním samotného poručiťa, v dôsledku čoho si žalobkyňa (a ani jej brat) k nemu nemohla vytvoriť vzťah, aký by medzi otcom a dcérou mal byť vytvorený. Na základe všetkých uvedených skutočností

preto súd dospel k záveru, že dôvody vydedenia žalobkyne, ktoré poručiteľ uviedol v listine o vydedení zo dňa 4.5.2009, nie sú dané, a preto žalobe žalobkyne v celom rozsahu vyhovel.

4. O nároku na náhradu trov konania žalobkyne súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok /ďalej len CSP/. Žalobkyňa bola v konaní úspešná v plnom rozsahu, preto jej súd voči žalovanej priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%. O nároku na náhradu trov konania štátu, ktoré štátu vznikli v súvislosti s vyplatením svedočného, súd rozhodol podľa čl. 4 základných princípov CSP však v prípade, ak takého ustanovenia niet, súd prejedná a rozhodne právnu vec podľa normy, ktorú by zvolil, ak by bol sám zákonodarcom, a to s prihliadnutím na princípy všeobecnej spravodlivosti a princípy, na ktorých spočíva tento zákon, tak, aby výsledkom bolo rozumné usporiadanie procesných vzťahov zohľadňujúce stav a poznatky právnej vedy a ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít. Súd považoval za spravodlivé, aby o tejto otázke bolo rozhodnuté spôsobom, ako to v minulosti upravoval § 148 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, podľa ktorého má štát voči stranám sporu právo na náhradu trov konania, ktoré platil, podľa výsledkov konania. V danej veci bola v konaní v celom rozsahu úspešná žalobkyňa, preto nárok na náhradu trov konania vznikol štátu voči vo veci neúspešnej žalovanej, a to v rozsahu 100%.

5. Proti tomuto rozsudku podala včas odvolanie žalovaná. Podľa nej súd prvej inštancie v konaní nesprávne posúdil dôkazné bremeno strán sporu a namiesto toho, aby od žalobkyne požadoval preukázanie skutočností, že dôvod vydedenia nie je, súd naproti tomu vyžadoval od žalovanej strany, v prenesenom význame od samotného poručiteľa, aby dokazoval skutočnosť, že tu takéto dôvody vydedenia boli. Poručiteľ iste mal dôvody, aby sa pre úkon vydedenia žalobkyne rozhodol, koniec koncov, dôvod vydedenia je v listine o vydedení uvedený a riadne zdôvodnený. Je preto v tomto konaní výhradne povinnosťou žalobkyne preukazovať skutočnosť, že dôvod vydedenia nie je daný. Podľa žalovanej potom žalobkyňa nijako, a to ani svedeckými výpoveďami nepreukázala snahu čo i len skontaktovať sa s poručiteľom, o iných formách pomoci a prejavení záujmu o poručiteľa ani nehovoriac. Žalovaná nesúhlasí s právnym názorom súdu, že vyhoveniu nároku žalobkyne stačí iba pasivita zo strany poručiteľa a to bez ďalšieho aktívneho záujmu žalobkyne. Tento názor v celom kontexte skutkového stavu, kedy samotnému poručiteľovi bolo bránené v styku s deťmi (teda aj so samotnou žalobkyňou) v čase, kedy boli neploleté, považujeme za nesprávny. Naopak, deti poručiteľa (teda aj žalobkyňa), ak by po dosiahnutí plnoletosti naozaj chceli otca kontaktovať, našli by si spôsob, ako to urobiť, keď už nie skôr, tak aspoň v posledných rokoch života poručiteľa. Poručiteľ zomrel v roku 2018, teda v čase, kedy už bola žalobkyňa (pozn. narodená v roku 1964) vo veku, kedy nebola nikým a ničím obmedzovaná v snahe a možnosti skontaktovať sa s otcom. Preukázanie takejto snahy v kombinácii s pasivitou poručiteľa by potom teoreticky mohlo zakladať bezdôvodnosť vydedenia, to však nie je tento prípad. Žiaden zo svedkov nepotvrdil snahu žalobkyne o akýkoľvek kontakt s poručiteľom. Práve naopak, manžel žalobkyne, teda osoba, ktorá by o prípadnej snahe žalobkyne mohla vedieť najviac, nepotvrdil to, že sa žalobkyňa snažila poručiteľa kontaktovať, iba uviedol, že chceli poručiteľa pozvať na krstiny, ale že nevie, či sa im ho podarilo skontaktovať. Nie je zrejmé, odkiaľ svedkyňa H. (dcéra žalobkyne) vie, že poručiteľ sa so žalobkyňou odmietol skontaktovať, ibaže by to vedela od samotnej žalobkyne a v takomto prípade jej toto svedectvo irelevantné. Naopak, svedkyňa M. uviedla, že poručiteľ posledné roky hovoril o svojich deťoch, že o neho nemajú záujem, teda je možno predpokladať, že z jeho pohľadu to vnímal tak, že žiaden z potomkov sa mu ani len neozval. Svedkyňa M. je pravdepodobne sesternicou žalobkyne, ktorá bola v kontakte s poručiteľom (občas si telefonovali), ale je zrejmé, že žalobkyňa ju vo veci kontaktovania sa s poručiteľom neoslovila so žiadosťou o poskytnutie kontaktu, eventuálne o sprostredkovanie stretnutia. J. P. potvrdila, že poručiteľ uvedomujúc si bránenie kontaktu matky žalobkyne v kontaktovaní sa s ním dúfal, že žalobkyňa sa s ním skontaktuje, keď bude dospelá. Zároveň potvrdila, že poručiteľ letné mesiace celé roky trávil v Lehotě pod R., čo potvrdila aj žalovaná, takže neobstojí tvrdenie žalobkyne, že sa informovala na obecnom úrade, keď je zrejmé, že poručiteľ sa v uvedenej obci zdržiaval. Žalobkyňa nepreukázala jediným priamym dôkazom snahu o skontaktovanie sa s poručiteľom (napr. list, čo i len vhozeným do schránky v obci, kde jej bol potvrdený pobyt poručiteľa, výpoveďou starostu príp. pracovníka obce). Okrem toho samozrejme mohla žalobkyňa požiadať o informácie z registra obyvateľov. Skutočnosť, že o to požiadala žalobkyňa v konaní takisto nepreukázala. Vôľu poručiteľa stretnúť sa s deťmi potvrdila aj svedkyňa P. Súd podľa žalovanej nesprávne dával dôraz na to, že svedkovia nevedeli uviesť, kým a za akého dôvodu bolo bránené poručiteľovi stretávať sa s deťmi. Toto je irelevantné vo vzťahu k predmetu konania, keďže súd by mal posudzovať konanie žalovanej, nie okolnosti, ktoré v časovom kontexte nesúvisia s predmetom konania. Žalovaná nesúhlasí s právnym názorom súdu prvej inštancie, ktorý pre

aplikáciu ustanovení § 469a ods.1 písm. b) Občianskeho zákonníka nepovažoval za dostatočný dôvod samotnú skutočnosť, že žalobkyňa o poručiteľa neprejavovala žiaden záujem, naopak aplikáciu tohto ustanovenia súd podmieňoval aktivitou poručiteľa. Rovnako žalovaná nesúhlasí ani s právnym názorom súdu prvej inštancie, ktorý aplikáciu ustanovení § 469a ods.1 písm. a) Občianskeho zákonníka podmienil tým, že „o poručiteľa nie je postarané ináč“. Takýto výklad by podľa nás nesprávne zjednodušoval pozíciu „nehodnému“ potomkovi, ktorému by stačilo, napriek tomu, že neposkytne potrebnú pomoc v zmysle týchto ustanovení, aby mal to šťastie, že poručiteľ si iným vhodným spôsobom zabezpečil potrebnú pomoc bez akéhokoľvek pričinenia tohto „nehodného“ potomka. Nakoniec žalovaná poukázala na to, že sa do procesnej pozície žalovanej dostala absolútne bez svojho pričinenia; nevykonala žiaden úkon smerujúci, k prípadnému porušeniu práv žalobkyne, nevyvíjala žiadnu činnosť smerujúcu k prípadnému porušeniu práv žalobkyne a ani prípadne neopomenula žiaden úkon, ktorý by inak smeroval k prípadnému porušeniu práv žalobkyne; preto je aj prípadné znášanie trov konania voči žalobkyne nespravodlivé a aj preto by podľa nej mal súd rozhodnúť podľa § 257 CSP. Na základe vyššie uvedeného preto navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zmenil a žalobu zamietol. Pre prípad, že by mal odvolací súd za to, že napadnutý rozsudok vo veci samotnej je správne potvrdiť, navrhla, aby odvolací súd vo výroku týkajúcom sa náhrady trov konania rozhodol tak, že žiadna zo strán sporu nemá nárok na náhradu trov konania.

6. K odvolaniu žalovanej sa vyjadrila žalobkyňa. Podľa nej súd prvej inštancie vo veci vykonal riadne dokazovanie a to výsluchmi účastníkov, výsluchmi svedkov a listinnými dôkazmi. Vykonané dôkazy riadne vyhodnotil, ustálil skutkový stav a svoje rozhodnutie aj riadne odôvodnil. V priebehu konania žalobkyňa preukázala, že dôvod vydedenia žalobkyne nie je a nikdy nebol daný. Podľa vyššie uvedenej notárskej zápisnice poručiteľa E. E. vydedil žalobkyňu ako neopomenuteľnú dedičku podľa § 469 ods. 1 písm. a) a b) Občianskeho zákonníka a to zo dôvodu, že mu nemala poskytnúť potrebnú pomoc v chorobe a trvalo o neho neprejavovala opravdivý záujem, ktorý by ako potomok prejavovať mala. Nie je však možné dávať za vinu žalobkyňi, že sa nekontaktovala s poručiteľom. Žalobkyňa mala snahu sa s poručiteľom kontaktovať, keď ako vyplýva z výpovedí žalobkyne a svedkov S. Z. a P. H., ktorí potvrdili, že žalobkyňa mala záujem sa kontaktovať s poručiteľom, ale na neho nemala kontakt a jej zisťovanie v A. pod R. bolo neúspešné. Taktiež nie je možné tvrdiť, že v tzv. dobe elektronickej mohla si žalobkyňa zistiť telefónne číslo, resp. adresu cez CEPO, nakoľko žalobkyňa narodená v roku 1964 nemá také zručnosti. Skutočnosť, že poručiteľ nikdy nemal záujem kontaktovať sa so žalobkyňou vyplýva zo všetkých svedeckých výpovedí svedkov v konaní a to svedkov navrhnutých žalobkyňou - E. E., S. Z., P. H. a taktiež svedkov navrhnutých žalovanou I. P., C. P., F. M., D. M.. Všetci svedkovia potvrdili, že nemajú žiadnu vedomosť o tom, že by poručiteľ kontaktoval žalobkyňu, aby mu ako potomok poskytla pomoc v chorobe, v starobe alebo v iných závažných prípadoch. O neposkytnutie pomoci za podmienok uvedených v § 469a ods. 1 písm. a) Občianskeho zákonníka pôjde najmä vtedy, keď dedič poručiteľovi odkázanému na pomoc v chorobe a starobe neposkytol potrebnú pomoc, hoci o tejto odkázanosti poručiteľa vedel a so zreteľom na svoje objektívne možnosti a schopnosti mu pomoc mohol poskytnúť. Potrebnosť pomoci na strane poručiteľa a objektívna možnosť dediča poručiteľovi pomoc poskytnúť sa musí v každom konkrétnom prípade posudzovať na základe objektívnych okolností prípadu a s prihliadnutím na to, či dedičovo správanie bolo alebo nebolo v rozpore s dobrými mravmi. Žalobkyňa o pobyte poručiteľa nemala vedomosť, poručiteľom nebola požiadaná o pomoc a ani nemala a nemohla mať žiadnu vedomosť o zdravotnom stave poručiteľa a o tom, že by potreboval poskytnúť pomoc. Pokiaľ sa jedná o dôvod vydedenia podľa § 469 ods. 1 písm. b) Občianskeho zákonníka, bolo v konaní preukázané, že poručiteľ E. E. žalobkyňu nikdy nekontaktoval a o túto sa ako otec nikdy nezaujímal. Vzájomné kontakty žalobkyne s poručiteľom, ktorý popísala vo svojej výpovedi boli minimálne, v podstate len pri potrebe udelenia povolenia na sobáš žalobkyne. Následne poručiteľ neprišiel ani na svadbu žalobkyne. Z vykonaného dokazovania vyplýva, že poručiteľ nikdy nemal záujem kontaktovať sa so žalobkyňou, čo vo svojich výpovediach potvrdili aj svedkovia. Ďalej z odpisu z registra trestov poručiteľ vyplýva, že tento bol veľakrát odsúdený za násilnú trestnú činnosť v od roku 1961 až 1986. Možno aj toto bolo dôvodom prečo poručiteľ nemal záujem sa kontaktovať so žalobkyňou. Žalobkyňa a svedkovia S. Z. a P. H. potvrdili, že žalobkyňa mala záujem sa kontaktovať s poručiteľom, ale na neho nemala kontakt a jej zisťovanie v A. pod R. bolo neúspešné. Z výpovedí svedkov D. M., I. P., C. P., vyplýva, že poručiteľ odmietal hovoriť o svojich deťoch a minulosti. V konaní nebolo preukázané, že by poručiteľ mal záujem sa kontaktovať so žalobkyňou. Taktiež, tak ako uviedol svedok D. M., v telefóne poručiteľa nebol kontakt na žalobkyňu. Žalobkyňa nemôže spravodlivo znášať zákonné dôsledky vydedenia, keď situáciu žiadnym spôsobom nezavinila a túto si spôsobil poručiteľ sám v dôsledku svojho konania, kedy o žalobkyňu (a aj brata žalobkyne) ešte ako dieťa neprejavoval žiadny záujem a žalobkyňa sa na súčasnom nepričinila

ani čiastočne. Žalobkyňa poukázala na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/239/2009 zo dňa 24 februára 2010, v zmysle ktorého pri úvahe, či ide o neprejavenie opravdivého záujmu v zmysle ustanovenia § 469a ods. 1 písm. b) Občianskeho zákonníka, považoval súd za významný vzťah medzi poručiteľom a potomkom, najmä, či tento vzťah mal charakter skutočného vnútorného vzťahu a nielen predstieraného, formálneho. Existenciu takéhoto kvalifikovaného vzťahu možno vyvodit' z rozličných vonkajších prejavov, napr. z osobného, prípadne písomného styku, zo vzájomnej starostlivosti potomka a poručiteľa a pod., pričom pri posudzovaní otázky, či existuje dôvod vydedenia uvedený v § 469a ods. 1 písm. b) Občianskeho zákonníka, nemožno opomenúť ani konkrétne možnosti dediča prejavovať takýto záujem a tiež okolnosti, za ktorých k vydedeniu došlo, najmä, či potomkovi v prejavovaní opravdivého záujmu o poručiteľa nebránili objektívne okolnosti, prípadne, či zo strany potomka nejde o nezavinené neprejavenie takéhoto kvalifikovaného záujmu. Zákonný dôvod vydedenia uvedený v § 469a ods. 1 písm. b) Občianskeho zákonníka totiž vyžaduje, aby neprejavenie opravdivého záujmu bolo potomkom zavinené, nestačí len samotná existencia takéhoto stavu. Záujem, ktorý by potomok mal prejavovať o poručiteľa je treba posudzovať s prihliadnutím k okolnostiam konkrétneho prípadu. Pokiaľ je skutočnosť, že potomok trvale neprejavuje o poručiteľa opravdivý záujem, dôsledkom toho, že poručiteľ neprejavuje záujem o potomka, nemožno bez ďalšieho dôvodiť, že by neprejavenie tohto záujmu potomkom mohlo byť" dôvodom k jeho vydedeniu. Na základe týchto dôvodov žalobkyňa navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil.

7. K vyjadreniu žalobkyne na odvolanie sa vyjadrila žalovaná. Podľa nej žalobkyňa účelovo tvrdí, že z výpovedí svedkov žalobkyne vyplýva, že potvrdili jej záujem kontaktovať sa s poručiteľom. Toto sú však len svedkovia žalobkyne, ktorí sú s ňou priamo príbuzensky spojení (manžel, dcéra), čo podľa nás znižuje ich vierohodnosť a navyš žiaden zo svedkov priamo nepotvrdil reálne zisťovanie ako také, ale len akúsi vôľu žalobkyne. Žiaden zo svedkov nepotvrdil to, že žalobkyňa reálne niekde (napr. v obci) bola a že tam niečo reálne o poručiteľovi (otcovi) zisťovala, že niekde telefonovala, že niekde písala. Koniec koncov, ak by žalobkyňa niekde písala, pravdepodobne by o tom žalobkyňa predložila listinný dôkaz. Máme pocit, že žalobkyňa určitú možnú vnútornú vôľu, v konaní prezentuje ako reálne skutočné konanie, čo však pre účely preukázania snahy poskytnúť poručiteľovi potrebnú pomoc neobstojí. J. Z., manžel žalobkyne, teda osoba, ktorá by o prípadnej reálnej snahe žalobkyne mohla vedieť najviac, nepotvrdil to, že sa žalobkyňa snažila poručiteľa kontaktovať, iba uviedol, že chceli poručiteľa pozvať na krstiny, ale že nevie, či sa im ho podarilo skontaktovať. Máme za to, že manžel by o takomto kontaktovaní objektívne musel vedieť. Teda aj konštatovanie žalobkyne, že poručiteľ neprišiel na jej svadbu je zbytočné, keďže pravdepodobne ani nebolo nikdy volaný. Nie je zrejmé, odkiaľ svedkyňa H. (dcéra žalobkyne) vie, že poručiteľ sa so žalobkyňou odmietol skontaktovať, ibaže by to vedela od samotnej žalobkyne a v takomto prípade jej toto sprostredkované svedectvo irelevantné. Naopak, svedkyňa M. uviedla, že poručiteľ posledné roky života hovoril o svojich deťoch, že o neho nemajú záujem, teda je možno predpokladať, že z jeho pohľadu to vnímal tak, že žiaden z potomkov sa mu ani len neozval. Svedkyňa M. je pravdepodobne sesternicou žalobkyne, ktorá bola v kontakte s poručiteľom (občas si telefonovali), ale je zrejmé, že žalobkyňa ju vo veci kontaktovania sa s poručiteľom neoslovila so žiadosťou o poskytnutie kontaktu, eventuálne o sprostredkovanie stretnutia. Je teda nepravdivé tvrdenie žalobkyne, že všetci svedkovia potvrdzujú, že poručiteľ nemal záujem sa kontaktovať so žalobkyňou. Vôľu poručiteľa stretnúť sa s deťmi potvrdila aj svedkyňa P. Svedkyňa P. potvrdila, že poručiteľ uvedomujúc si bránenie kontaktu matky žalobkyne v kontaktovaní sa s ním dúfal, že žalobkyňa sa s ním skontaktuje, keď bude dospelá. Zároveň potvrdila, že poručiteľ letné mesiace celé roky trávil v A. pod R., čo potvrdila aj žalovaná, takže neobstojí tvrdenie žalobkyne, že sa informovala na Obecnom úrade, keď je zrejmé, že poručiteľ sa v uvedenej obci zdržiaval. V tejto súvislosti uvádzame, že žalobkyňa nepreukázala jediným priamym dôkazom snahu o skontaktovanie sa s poručiteľom. Tvrdenie o neúspešnom zisťovaní kontaktu žalobkyne v obci A. pod R., považujeme za účelové a pre žalovanú aj nevierohodné. Jednak žalobkyňa takéto zisťovanie nepreukázala a na druhej strane, toto jej konštatovanie je iracionálne, keďže ako je zrejmé a nikým v konaní nespochybné, je faktom to, že poručiteľ sa v uvedenej obci dlhodobo zdržiaval. Je preto vylúčené, aby v obci dostala odpoveď, že poručiteľ tam nebýva. Navyš, ako už bolo uvedené, poručiteľ mal v uvedenej obci trvalý pobyt, takže ak by aj žalobkyňa nemala zručnosti získať cez CEPO informáciu o jeho trvalom pobyte, hoci to vzhľadom na jej vek považujeme za absurdné, na obecnom úrade by jej nikdy nemohli tvrdiť, že poručiteľ sa tam nenachádza. Žalobkyňa teda nijako, a to ani svedeckými výpoveďami nepreukázala reálnu snahu čo i len skontaktovať sa s poručiteľom, o iných formách pomoci a prejavenia záujmu o poručiteľa ani nehovoriac. Podľa názoru žalovanej sa v konkrétnom prípade s ohľadom na všetky okolnosti nemôže jednať o nezavinené neprejavenie záujmu žalobkyne o poručiteľa s ohľadom na judikatúru, na ktorú sa žalobkyňa odvoláva a to z dôvodu,

že žalobkyňa takéto nezavinené konanie nijako nepreukázala. Na základe vyššie uvedeného preto žalovaná zotrvala na svojom odvolaní.

8. Krajský súd ako odvolací súd preskúmal vec v zmysle § 379 a § 380 ods. 1 CSP v rozsahu a z dôvodov odvolania žalovanej, bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 CSP a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdiť.

9. Odvolací súd preskúmaním veci v rozsahu a z dôvodov odvolania žalovanej dospel k záveru, že súd prvej inštancie pri rozhodnutí vzal do úvahy všetky skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov účastníkov vyplynuli, neopomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané alebo vyšli počas konania najavo, výsledok hodnotenia dôkazov zodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z § 191 CSP. Pri rozhodovaní súd prvej inštancie použil správny právny predpis, správne ho vyložil a na daný skutkový stav ho aj správne aplikoval. Odvolací súd sa preto stotožňuje so skutkovými i právnymi závermi súdu prvej inštancie a z tohto dôvodu si odvolací súd aj osvojil dôvody napadnutého rozhodnutia, v celom rozsahu na ne poukazuje v zmysle § 387 ods. 2 CSP a k odvolacím námietkam žalovanej dodáva nasledovné:

10. Odvolací súd po preskúmaní veci dospel k záveru, že súd prvej inštancie vyvodil z vykonaného dokazovania správne skutkové závery a tieto po právnej stránke aj správne posúdil, pričom dôkazné bremeno preukázania tvrdení, že dôvody vydedenia žalobkyne poručiteľom nie sú dané, nijako neprenášal na žalovanú v tom zmysle, ako tvrdí v odvolaní žalovaná, že by žalovaná mala preukázať existenciu dôvodov vydedenia žalobkyne poručiteľom. Z odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie naopak vyplynulo, že na neexistenciu dôvodu vydedenia žalobkyne podľa § 469a ods. 1 písm. a) Občianskeho zákonníka (potomok v rozpore s dobrými mravmi neposkytol poručiteľovi potrebnú pomoc v chorobe, v starobe alebo v iných závažných prípadoch) súd prvej inštancie usúdil z toho, že v čase, kedy nebol poručiteľ v dôsledku zdravotných problémov schopný obstarávať si svoje životné potreby sám, bolo o tieto jeho potreby postarané zo strany jeho družky, matky žalovanej a jej manžela a okrem toho, že na pomoc žalobkyne nebol odkázaný, ani túto o svojom zdravotnom stave neinformoval a o pomoc ju nepožiadaval. Rovnako tak na neexistenciu dôvodu vydedenia žalobkyne podľa § 469a ods. 1 písm. b) Občianskeho zákonníka (potomok o poručiteľa trvalo neprejavuje opravdivý záujem, ktorý by ako potomok mal prejavovať) usúdil súd prvej inštancie z toho, že dôvodom nezáujmu žalobkyne o poručiteľa bol nezáujem samotného poručiteľa, ktorý s ňou od útleho veku neudržiaval kontakt a to napriek preukázanej snahe žalobkyne. Žalobkyňa tak vo vzťahu k poručiteľovi nebolo možné vyčítať určitú pasivitu. Z uvedeného je zrejmé, že záver o dôvodnosti žaloby žalobkyne súd prvej inštancie nezaložil na závere o neunesení dôkazného bremena žalovanej ohľadne tvrdení o existencii dôvodov vydedenia žalobkyne ale na to, že žalobkyňa uniesla dôkazné bremeno svojich tvrdení o neexistencii týchto dôvodov.

11. Odvolací súd v plnej miere súhlasí so závermi súdu prvej inštancie, že určitý nezáujem žalobkyne o jej otca - poručiteľa bol spôsobený konaním samotného poručiteľa. Vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že poručiteľ so žalobkyňou a jej bratom od rozchodu s ich matkou, kedy boli žalobkyňa i jej brat ešte malé deti, nekontaktoval, nenavštívil ich a neprejavoval o nich žiadnu starostlivosť. Takáto pasivita poručiteľa vo vzťahu k žalobkyne a jej bratovi v období, kedy sa utvárajú a upevňujú vzájomné vzťahy medzi rodičmi a deťmi, sa musela nutne podpísať na vzťahu žalobkyne k poručiteľovi a na jej /ne/záujem o neho. Je nutné prihliadnuť aj na skutočnosť, ktorá vyplynula z výpovede žalobkyne, že táto vo vyššom veku /ešte stále ako maloleté dieťa/ kontaktovala otca písomne do výkonu trestu, následne si dopisovali ale po jeho prepustení z výkonu trestu v tom otec -poručiteľ nepokračoval. Tiež bolo výpoveďou žalobkyne a svedka S. Obermajera preukázané, že žalobkyňa pozvala svojho otca - poručiteľa na svadbu, avšak on neprišiel. Žalobkyňa teda nebola vo vzťahu k svojmu otcovi - poručiteľovi vyslovene pasívna, snažila sa o kontakt ale podľa výsledku to bol práve poručiteľ, ktorý o vzťah so žalobkyňou záujem nemal. Nemôže ísť nijako na ťarchu žalobkyne, že sa potom vo vyššom veku o svojho otca nezaujímal, nekontaktovala ho. „Pokiaľ sa niekto nestará o dieťa, nemožno sa diviť, že po rokoch oňho dieťa nemá záujem...Sám sa potom z možnosti použiť tento dôvod vydedenia diskvalifikoval“ /podpredseda Najvyššieho súdu Českej republiky a expert na dedické právo Roman Fiala; zdroj: <https://www.lidovky.cz/byznys/vydedeni-potomka-ma-sva-uskali-nelze-ucinit-pokud-rodic-o-dite-sam-neprojevovaval-zajem.A200229_092110_In_byznys_pravo_ssu/>.

12. Uvedené skutočnosti svedčia o tom, že nemohol byť v danom prípade naplnení dôvod vydedenia žalobkyne porúčiteľom podľa § 469a ods. 1 písm. b) Občianskeho zákonníka (potomok o porúčiteľa trvalo neprejavuje opravdivý záujem, ktorý by ako potomok mal prejavovať), pretože s prihliadnutím na všetky okolnosti veci možno usudzovať, že to bol porúčiteľ, ktorý svojím správaním nemal záujem sa so svojou dcérou - žalobkyňou stýkať a s ňou normálne príbuzenské vzťahy.

13. Uvedené skutočnosti tiež svedčia aj o nenaplnení ďalšieho dôvodu vydedenia žalobkyne porúčiteľom podľa § 469a ods. 1 písm. a) Občianskeho zákonníka (potomok v rozpore s dobrými mravmi neposkytol porúčiteľovi potrebnú pomoc v chorobe, v starobe alebo v iných závažných prípadoch), pretože ak žalobkyňa otcovi - porúčiteľovi neposkytla pomoc v chorobe, bolo to preto, že o jeho stave nevedela, čo bolo priamym dôsledkom nezájmu samotného porúčiteľa o žalobkyňu a pretrhania vzťahov medzi nimi. Neposkytnutie pomoci zo strany žalobkyne tak nemožno hodnotiť ako rozporné s dobrými mravmi, čo je podmienkou uplatnenia tohto dôvodu vydedenia. Okrem toho odvolací súd súhlasí so záverom súdu prvej inštancie, že ďalšou podmienkou vydedenia podľa § 469a ods. 1 písm. a) Občianskeho zákonníka je skutočnosť, že o potreby porúčiteľa v čase jeho choroby nebolo postarané inak. To v tomto prípade bolo, keďže o potreby porúčiteľa v čase jeho choroby bolo postarané zo strany jeho družky, matky žalovanej a jej manžela.

14. Nakoniec súd preskúmal aj rozhodnutie súdu prvej inštancie o náhrade trov konania žalobkyne. Tu súd prvej inštancie podľa § 255 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 CSP priznal žalobkyňi voči žalovanej náhradu trov konania v rozsahu 100 % z dôvodu, že žalobkyňa bola v konaní plne úspešná. Odvolací súd sa s takýmto rozhodnutím o náhrade trov konania plne stotožňuje a nevidí žiadny dôvod na aplikáciu ustanovenia § 257 CSP, ako sa toho domáha žalovaná vo svojom odvolaní. Žalovaná poukázala na to, že do procesnej pozície žalovanej dostala absolútne bez svojho pričinenia; nevykonala žiaden úkon smerujúci, k prípadnému porušeniu práv žalobkyne, nevyvíjala žiadnu činnosť smerujúcu k prípadnému porušeniu práv žalobkyne a ani prípadne neopomenula žiaden úkon, ktorý by inak smeroval k prípadnému porušeniu práv žalobkyne; preto je aj prípadné znášanie trov konania voči žalobkyňi nespravodlivé. S týmto odvolací súd nesúhlasí. Z priebehu konania je zrejmé, že žalovaná proti uplatnenému právu žalobkyne od začiatku brojila. Aktívne sa konania zúčastňovala, s podanou žalobou nesúhlasila, navrhovala vykonanie dôkazov, proti rozsudku súdu prvej inštancie sa odvolala, a to všetko s cieľom, aby bola žaloba žalobkyne zamietnutá ako nedôvodná. Žalovaná možno nezažala príčinu k tomuto sporu ale v jeho priebehu proti právam žalobkyne aktívne vystupovala. Za takéhoto stavu odvolací súd nevidí žiadnu nespravodlivosť v tom, aby bola žalovaná ako v spore neúspešná strana povinná nahradiť žalobkyňi trovy konania. Rozhodnutie súdu prvej inštancie o náhrade trov konania žalobkyne je teda vecne správne.

15. Vzhľadom na uvedené skutočnosti odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1, 2 CSP ako vecne správny potvrdil.

16. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP. V odvolacom konaní bola žalobkyňa plne úspešná a preto jej odvolací súd priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania proti žalovanej v rozsahu 100 %. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

17. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu jednohlasne.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancie. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolania musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).